

Postępowanie fizjoterapeutyczne i metoda PNF u pacjenta po udarze mózgu : zestawienie bibliograficzne w wyborze.

Wybór: Katarzyna Garbuzik

Kielce : Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka. Wydział Informacyjno-Bibliograficzny, 2018.

Wydawnictwa zwarte

1. Adamczyk, Kazimiera : Pielęgnowanie chorych po udarach mózgowych. – Lublin : Wydawnictwo Czelej, 2003. – 104 s. : rys. ; 24 cm
2. Fizjoterapia w profilaktyce chorób cywilizacyjnych i ich leczeniu / pod red. Jolanty Jaworek, Tadeusza Szymona Gaździka ; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. – Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2014. – 418, [1] s. : il. ; 20 cm
3. Fizjoterapia w rehabilitacji neurologicznej / Sheila Lennon, Maria Stokes ; red. wyd. 1 pol. Andrzej J. Kwolek ; [tł. z jęz. ang. Mirosław Kokosz ; współaut. Louise Ada et al.]. – Wrocław : Elsevier Urban&Partner, cop. 2010. – XV, 279 s. : il. ; 21 cm
4. Grossman Jerzy, Targosiński Paweł : Fizjoterapia po udarze mózgu. W: Fizjoterapia XXI wieku : monografia / pod red. Jerzego Grossmana ; [aut. Jarosław Barański et al.]. – Olsztyn : Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego, 2004. – S. 65-79
5. Hagner Wojciech, Nowacka Krystyna : Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii. W: Fizjoterapia kliniczna / redakcja naukowa. Wojciech Kasprzak. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010. – S. 366-401
6. Horst, Renata : Trening strategii motorycznych i PNF / Renata Horst ; we współpr. Z Stefanem Hesse ; przeł. Agnieszka Jankowicz-Szymańska. – Kraków : Top School, 2010. – 202 s. : il. ; 24 cm
7. Laidler, Polly : Rehabilitacja po udarze mózgu : zasady i strategia / tł. Andrzej Cedro, przedm. Wickham Bishops. – Wyd. 2. – Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL 2004, 243 s. : il., tab., 24 cm
8. Nyka Walenty N., Książkiewicz Barbara, Mazur Roman: Udar mózgu w praktyce lekarskiej. – Gdańsk : Wydawnictwo Via Medica, 2010.
9. PNF w praktyce : ilustrowany przewodnik / Susan S. Adler, Dominiek Beckers, Math Buck ; [red. nauk. wyd. pol. Mirosław Kokosz, Ewa Górna ; tł. z jęz. ang. Monika Chudzińska, Mirosław Kokosz]. – Wyd. 3. – Warszawa : DB Publishing, 2009. – 318 s. : il. ; 24 cm.
10. Pop, Teresa : Ocena wpływu rehabilitacji : z wykorzystaniem koncepcji Proprioceptywnego Nerwowo-Mięśniowego Torowania na poprawę funkcji kończyny górnej i dynamikę zmian w strukturach barku u chorych po udarze mózgu. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2010. - 122 s. : il. kolor. ; 24 cm
11. Rehabilitacja po udarze mózgu : zasady i strategia / Polly Laidler ; konsultant Jo Campling ; z jęz. ang. przeł. Andrzej Cedro. – Wyd. 2, 5 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014. – 243 s. : il. ; 24 cm
12. Stryła Wanda, Pogorzała Adam M. : Ćwiczenia propriocepcji w rehabilitacji. – Wyd. 1., 2. dodr. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016. - 201 s. : il. ; 24 cm
13. Zagłoba-Kaszuba, Alaksandra : Analiza mechanizmu działania wybranych wzorców terapii proprioceptywnego ułatwiania nerwowo-mięśniowego za pomocą metod neurofizjologii klinicznej : rozprawa doktorska / Aleksandra Zagłoba-Kaszuba ; promotor Juliusz Huber. – Poznań : Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego

Artykuły z czasopism

14. Brzuszkiewicz-Kuźmicka Grażyna, Kuźmicki Stanisław, Domaniecki Janusz : Różnice i podobieństwa między metodą tradycyjną a wybranymi wzorcami koncepcji PNF i elementami metody Bobath w usprawnianiu chorych po operacyjnym leczeniu pourazowych krwiaków przymózgowych = Similarities and differences between traditional rehabilitation and selected models of PNF concept combined with elements of Bobath method in rehabilitation of patients following surgery of traumatic subdural and epidural hematomas. W: Fizjoterapia Polska. – 2008, nr 8 (1), s. 35-42
15. Czerczak Ewelina, Kuliński Włodzimierz : Udar mózgu problemem współczesnej cywilizacji – analiza postępowania fizykalnego = Stroke as a civilisation-scale problem – physical treatment analysis. W: Fizjoterapia Polska. – 2016, nr 16 (1), s. 24-35
16. Członkowska, Anna : Jakie są obecne standardy światowe w leczeniu i rehabilitacji po niedokrwiennym udarze mózgu. W: Czynniki Ryzyka : pismo Polskiego Towarzystwa Badań nad Miażdżycą. – 2006, nr 4, s. 50-52
17. Efekty wczesnej rehabilitacji w okresie pobytu szpitalnego pacjentów z udarem niedokrwiennym mózgu / Joanna Trochimiuk, Jan Kochanowski, Jakub Stolarski, Sebastian Wójtowicz. W: Rehabilitacja w Praktyce. – 2009, nr 4, s. 19-22
18. Galasińska Katarzyna, Buchalski Piotr, Gajewska Ewa : Zastosowanie koncepcji PNF w rehabilitacji pacjentów po udarze mózgu = The PNF concept in rehabilitation of stroke patients. W: Nowiny Lekarskie : dwumiesięcznik naukowy Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. – [R.] 80 (2011), nr 2, s. 126-133. (dostęp: *Academica*)
19. Guzik, Agnieszka : Nowe kierunki w fizjoterapii osób po udarze mózgu. W: Przegląd Medyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego i Narodowego Instytutu Leków w Warszawie. – 2010, nr 4, s. 401–409
(dostęp: https://www.researchgate.net/profile/Agnieszka_Guzik2/publication/296060236_Nowe_kierunki_w_fizjoterapii_osob_po_udarze_mozgu_directions_New_directions_in_physiotherapy_for_patients_after_stroke/links/56d1fb1408aeb52500cff476/Nowe-kierunki-w-fizjoterapii-osob-po-udarze-mozgu-directions-New-directions-in-physiotherapy-for-patients-after-stroke.pdf)
20. Janota Barbara, Janota Jan, Lisiecki Grzegorz : Zastosowanie magnetostymulacji połączonej z terapią światłem interferencyjnym u chorych po udarze mózgu. W: Rehabilitacja w Praktyce. – 2010, nr 1, s. 35-38
21. Knychalska-Zbierańska Monika, Walas Katarzyna : Wykorzystanie metody PNF rehabilitacji strefy orofacialnej pacjentów po przebyłym udarze mózgu. W: Rehabilitacja w Praktyce. – 2016, nr 6, s. 57-61
22. Kriostymulacja ręki u chorych z niedowładem spastycznym po udarze mózgu / Andrzej Kwolek, Krzysztof Kołodziej, Teresa Pop, Grzegorz Przysada, Wojciech Rusek, Piotr Szpunar. W: Postępy Rehabilitacji. – T. 19 (2005), z. 2, s. 35-39

23. Krukowska Jolanta, Dalewski Maciej, Czernicki Jan : Ocena skuteczności krioterapii miejscowej u osób ze spastycznością po udarze mózgu. W: Wiadomości Lekarskie (Katowice). – T. 67 (2014), nr 2, cz. 1, s. 71-75
24. Kwolek, Andrzej : Historia rehabilitacji osób po udarze mózgu w Polsce. W: Postępy Rehabilitacji. – T. 22 (2008), z. 2 s. 45-48
25. Kwolek, Andrzej : Postępy w leczeniu i rehabilitacji osób po udarze niedokrwiennym mózgu. W: Rehabilitacja Medyczna. – T. 6, nr 1 (2002), s. 9-22
26. Kwolek Andrzej, Drużbicki, Mariusz, Przysada, Grzegorz : Zasady rehabilitacji szpitalnej chorych po udarze mózgu. W: Postępy Rehabilitacji. – T. 18 (2004), z. 3, s. 7-9
27. Mazurek Justyna, Błaszowska Anna, Rymaszewska Joanna : Rehabilitacja po udarze : aktualne wytyczne. W: Nowiny Lekarskie 2013, nr 82 (1), s. 83–88
(dostęp: http://www.nowinylekarskie.ump.edu.pl/uploads/2013/1/83_1_82_2013.pdf)
28. Mazurowski Piotr, Knyszyńska Anna, Lubkowska Anna : Metoda Proprioceptywnego Nerwowo Mięśniowego Torowania Ruchem we wczesnej rehabilitacji po udarze mózgu. W: Medical Health Science Review. – 2015, nr 1 (4), s. 185-194
(dostęp: http://mhsr.pl/wp-content/uploads/2016/01/mhsr_nr4_art-3.pdf)
29. Metoda PNF w analizie nauki chodu u chorych po przebyłym udarze niedokrwiennym = PNF method of gait analysis in patients after ischemic stroke / Piotr Lutowski, Łukasz Sielski, Katarzyna Lutowska, Piotr Kasprzak. W: Fizjoterapia Polska : organ Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii. – Vol. 11 (2011), nr 2, s. 143-153
30. Metoda proprioceptywnego torowania nerwowo-mięśniowego (PNF) i metoda NDT-Bobath w procesie leczenia zaburzeń równowagi pochodzenia neurogenego / Jakub Stolarski, Jan Kochanowski, Sebastian Wójtowicz, Joanna Trochimiuk. W: Terapia. – R. 16 (2008), nr 10, z. 2, s. 71-75
31. Mikołajewska, Emilia : Klinimetria w fizjoterapii pacjentów po udarze mózgu. W: Sztuka Leczenia. – 2011, nr 3/4, s. 77-94
32. Mraz Tomasz : Praktyczne wykorzystanie metody PNF w terapii pacjenta spastycznego. W: Praktyczna Fizjoterapia i Rehabilitacja. – 2011, nr 13, s.8-12
33. Nyka Wiesława, Jankowska Bożena : Zasady wczesnej rehabilitacji chorych z udarem niedokrwiennym mózgu. W: Forum Medycyny Rodzinnej : czasopismo Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej. 1897-3590. T. 3, nr 2 (2009), s. 85-91. – 2009, nr 3 (2), s. 85-91
34. Ocena dynamiki powrotu sprawności ruchowej pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu w okresie ostrym i podostrym poddanych kinezyterapii zawierającej wybrane elementy metody PNF = Evaluation of health restoring progress in ischemic stroke patients within acute and subacute period applied with PNF therapy components / Kacper Olak, Maria Kłoda, Stanisław Szlufik, Edyta Smolis-Bąk. W: Postępy Rehabilitacji. – T. 29 (2015), z. 4, s. 19-25
35. Ocena efektywności metody PNF w symetryzacji obciążenia kończyn dolnych u pacjentów w okresie późnym po udarze mózgu = Effectiveness of PNF method in improving symmetry of lower extremity loading in late-stage post-stroke patients / Tomasz Wolny, Edward Saulicz, Rafał Gnat, Mirosław Kokosz, Andrzej Myśliwiec, Michał

Kuszewski. W: Fizjoterapia Polska : organ Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii. – Vol. 10 (2010), nr 4, s. 263-270

36. Ocena przydatności aplikacji Kinesiology Taping u chorych po udarze mózgu usprawnianych metodą PNF : doniesienie wstępne = Usefulness of Kinesiology Taping in post-stroke patients rehabilitated with the PNF method. Preliminary report / Zbigniew Śliwiński, Marta Kopa, Bartłomiej Halat, Beata Michalak, Wojciech Kufel, Henryk Racheniuk, Magdalena Wilk, Marcin Krajczyk, Jan Szczegielniak. W: Fizjoterapia Polska. – 2008, nr 8 (3), s. 325-334
37. Ocena skuteczności metody PNF (Proprioceptywne Nerwowo-Mięśniowe Torowanie) w rehabilitacji pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu – doniesienia wstępne / K. Pasternak, J. Gasztych, K. Gworys, I. Białkowska, P. Gworys, J. Kujawa. W: Kwartalnik Ortopedyczny. – 2012, nr 1, s. 83-90
38. Ocena wpływu fizjoterapii na równowagę w pozycji stojącej w grupie pacjentów po udarze mózgu określona na podstawie badań posturograficznych / D. Fedak, B. Latała, J. Otfinowski, K. Zajdel. W: Acta Bio-Optica et Informatica Medica. Inżynieria Biomedyczna. – Vol. 16 (2010), nr 3, s. 208-211
(dostęp on-line: [http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-article-BSL8-0040-0025?q=9d18925b-7e95-4677-b2d9-39bf37a6a011\\$3&qt=IN_PAGE](http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-article-BSL8-0040-0025?q=9d18925b-7e95-4677-b2d9-39bf37a6a011$3&qt=IN_PAGE))
39. Pałka Tomasz, Puchowska-Florek Marlena : Chory po udarze : rehabilitacja ruchowa i zaburzeń mowy. W: Choroby Serca i Naczyń : czasopismo lekarzy praktyków. – T. 4 (2007), nr 2, s. 89-92
40. Proprioceptywne nerwowo-mięśniowe torowanie (PNF) jako terapia funkcjonalna / Magdalena Fronczek, Karolina Szulkowska, Tomasz Adamczewski, Kamila Gworys, Jolanta Kujawa. W: Kwartalnik Ortopedyczny. – 2008, nr 2, s. 144-158
41. Przydatność metody „wymuszonego używania” kończyny górnej w rehabilitacji chorych z niedowładem połowicznym po udarze mózgu = Efficiency of constraint-induced movement therapy of the upper extremity in patients with hemiparesis after cerebral stroke / / Janusz Otfinowski, Bożena Jasiak-Tyrkalska, Agnieszka, Bogunia, Beata Buda ; tł. Agnieszka Liwosz. W: Fizjoterapia : kwartalnik Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii. – T. 11 (2003), nr 3 s. 13-18
42. Przysada Grzegorz, Kwolek Andrzej, Mazur Artur : Wpływ wybranych czynników na efekty rehabilitacji u chorych po udarze mózgu. W: Rehabilitacja Medyczna. – T. 11 (2007), nr 3, s. 29-37
43. Rehabilitacja i fizykoterapia po udarze niedokrwiennym mózgu / Jarosław Pasek, Romualda Mucha, Józef Opara, Aleksander Sieroń. W: Rehabilitacja w Praktyce. – 2007, nr 2, s. 35-39. (dostęp: Academica)
44. Rehabilitacja poudarowa metodą PNF, z zastosowaniem i bez zastosowania toksyny botulinowej : opisy przypadków / Szymon Pasiut, Marta Banach, Krystyna Longawa, Filip Windak. W: Rehabilitacja Medyczna. – T. 9 (2005), nr 1, s. 21-30
45. Udar mózgu – ryzyko niepełnosprawności oraz możliwości poprawy funkcji motorycznych i poznawczych = Brain stroke – risk of disability and possibilities of improvement in motor and cognitive functioning / Michał Starosta, Justyna Redlicka, Michał Brzeziński, Marta Niwald, Elżbieta Miller. W: Polski Merkurusz Lekarski. – 2016, nr 41 (241), s. 39-42

46. Usprawnianie ręki metodą wymuszonego używania u chorych po udarze mózgu / Janusz Otfinowski, Bożena Jasiak-Tyrkalska, Agnieszka, Bogunia, Beata Buda. W: Fizjoterapia Polska : organ Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii. – Vol. 4 (2004), nr 1 s. 19-24
47. Wczesna rehabilitacja na oddziale intensywnej terapii z wykorzystaniem metody PNF = Early stages of rehabilitation in the intensive care unit using the method of Proprioceptive Neuromuscular Facilitation (PNF) / Katarzyna Kwiecień-Jaguś, Tomasz Zwoliński, Jolanta Szamotulska, Rita Hansdorfer-Korzon ; Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Gdański Uniwersytet Medyczny, Zakład Pielęgniarstwa Ogólnego. Gdański Uniwersytet Medyczny, Zakład Fizjoterapii Katedra Rehabilitacji. Gdański Uniwersytet Medyczny. W: Anestezjologia i Ratownictwo. – [R.] 10 (2016), nr 1, s. 86-96
48. Wolny Tomasz, Saulicz Edward, Gnat Rafał : Ocena efektywności metody PNF w usprawnianiu czynności życia codziennego u pacjentów w okresie późnym po udarze mózgu = Efficacy of the PNF method in rehabilitation for activities of daily living in late post-stroke patients. W: Fizjoterapia Polska : organ Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii. – Vol. 9 (2009), nr 1, s. 51-60
49. Wolny Tomasz, Saulicz Edward, Gnat Rafał : Wykorzystanie metody PNF u chorych po udarze mózgu. W: Rehabilitacja w Praktyce. – 2008, nr 3, s. 32-36
50. Wpływ metod kinezyterapii klasycznej oraz proprioceptywnego nerwowo-mięśniowego torowania ruchu i kinezyterapii klasycznej na stan funkcjonalny i napięcie mięśni u pacjentów po przebyłym udarze niedokrwiennym mózgu / Paulina Klimkiewicz, Anna Kubsik, Agnieszka Jankowska, Marta Woldańska-Okońska. W: Polski Mercuriusz Lekarski : organ Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. – T. 35 (2013), nr 209, s. 268-271
51. Wpływ metody PNF na poziom spastyczności u pacjentów w okresie późnym po udarze mózgu = Influence of proprioceptiveneuromuscular facilitation (PNF) on the degree of spasticity in late-stage stroke patients / Tomasz Wolny, Edward Saulicz, Rafał Gnat, Mirosław Kokosz, Andrzej Myśliwiec, Michał Kuszewski. W: Fizjoterapia Polska : organ Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii. – Vol. 11 (2011), nr 1, s. 1-8
52. Wpływ metody priopriceptywnego torowania nerwowo – mięśniowego – (PNF) na poprawę stanu funkcjonalnego pacjentów po udarze niedokrwiennym mózgu na oddziale neurologii / Hanna Mosiejczuk, Joanna Dębowska, Magdalena Ptak, Natalia Tomska, Anna Mikołajczyk, Iwona Rotter. W: Medical Health Science Review. – 2016, nr 2 (2), s. 73-80
(dostęp:http://mhsr.pl/wp-content/uploads/2016/07/MHSR-2016_050516_nr-2_art_33_5.pdf)
53. Wpływ rehabilitacji neurologicznej na funkcjonowanie pacjentów po przebyłym udarze niedokrwiennym mózgu – analiza retrospektywna / Krystian Kałużny, Anna Kałużna, Bartosz Kochański, Michał Cichosz, Ola Płoszaj, Michalina Pawiła, Walery Zukow, Wojciech Hagner. W: Journal of Education, Health and Sport. – 2016, nr 6 (12), s. 38-52
(dostęp: <https://zenodo.org/record/192164#.W873QGgzaUk>)
54. Wpływ terapii PNF na proces poprawy motorycznej u pacjentów po niedokrwiennym udarze mózgu zlokalizowanym w lewej półkuli w okresie ostrym rehabilitacji / Oktawian Kaniewski, Krzysztof Suszyński, Dariusz Górka, Damian Kania, Justyna Szelfer, Justyna Dudek, Iwona Doroniewicz, Grzegorz Opala, Stanisław J. Kwiek. W: Annales Academiae Medicae Silesiensis. – Vol. 68 (2014), nr 5, s. 294-301

(dostęp: http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.psjd-1734-025X-2014-68-5-6?q=9d18925b-7e95-4677-b2d9-39bf37a6a011&qt=IN_PAGE)

55. Wpływ wybranych technik metody PNF, a poprawa szybkości chodu u pacjentów po udarze mózgu = Effects of selected PNF techniques and improvement of walking speed in patients after stroke / Monika Chorąży, Agnieszka Dakowicz, Agata Krajewska, Wojciech Sawczuk, Katarzyna Krystyna Snarska, Alina Kułakowska, Anna Kuryliszyn-Moskal, Jan Kochanowicz. W: Acta Balneologica. – 2017, nr 59 (4), s. 317-322
56. Żyżniewska-Banaszak Ewelina, Cichocki Paweł : Postępowanie rehabilitacyjne w ostrym udarze niedokrwiennym mózgu. W: Czynniki Ryzyka : pismo Polskiego Towarzystwa Badań nad Miażdżycą. – 2009, nr 1, s. 30-33